

ARTHUR OMRE (1887-1967)

Ole Arthur Juel Antonisen var nærmere 50 år da han debuterte. Han hadde da nylig skiftet etternavn; navnet Omre er fra Amundrød (Omre) i Brunlanes.

Etter teknisk skole i Horten oppholdt Omre seg i USA i perioden 1910-1914 for å gjennomføre sin ingeniørutdannelse. Hjemme i Norge igjen arbeidet han bl.a. ved Thunes Mek. Verksted, fra 1916 hadde han eget firma. Omres liv før debuten har vært omgitt av et mystikkens slør, men han har selv fortalt at han under USA-oppholdet drev "på si" som forfatter og petit-journalist. I følge Aftenpostens "Hvem skrev hva" fra 1950, skrev han en roman i 1912, "Gjestgiveriet i Syd-Carolina". Boken ble neppe utgitt i bokform, men kan ha gått som føljetong i et amerikansk magasin. I Norge ble den også trykt som føljetong, men vesentlig senere. Vi finner den i Magasinet for alle i 1943, i numrene 15-24, illustrert av Trygve Mosebekk.

I Norges litteraturhistorie fra Cappelen, 1983, opplyses at romanene "The Steamer" og "New York" er utkommet i USA. Disse er ukjente for Nasjonalbiblioteket, og vi har ingen opplysninger om forlag eller utgivelsesår. Mye taler for at disse også har gått som føljetonger. Dersom de er utgitt i bokform, er de kommet ut under ukjent pseudonym.

Omre kom ikke helt godt ut av det med norsk lov og rett gjennom en lang periode, ca. 1922-1935. Dette var forbudstiden i Norge, og både debutromanen "Smuglere" og flere andre romaner – og noveller – bygger på egne opplevelser.

I litteraturen representerer Omre noe nytt her i landet, den tøffe "Hemingway-stilen", og han er en meget god representant. Særlig som novellist rager han høyt.

Hva utstyret på Omres bøker angår, har vi ikke gått i dybden. Det kan være varianter som vi ikke har registrert, og vi regner med at samtlige originalbind fra Gyldendal også foreligger med foromslag eller begge omslag medbundet – noen har til og med medbundet ryggstripen.

Som man forstår, må Omre-bøker som eventuelt er utkommet før "Smuglere" regnes som uoppdrivelige, og priser på disse tør vi ikke ha noen formening om. Men et pent eks. av "Smuglere" i originalt omslag eller i originalbind med smussomslag kan en ikke regne med å få for under 1000 kroner. De øvrige bøkene hans ligger på ca. 300-600 kroner i pene eksemplarer.

Espen Søbye har skrevet biografien om Arthur Omre: "Ingen vei hjem".

ARTHUR OMRES FØRSTEUTGAVER:

- 1935: Smuglere. Roman. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet, usignert. Hellsjirtingbind i to varianter:
A. Det vanlige hellsjirtingbindet.
B. Et senere hellsjirtingbind (salgsbind?).
- 1936: Flukten. Roman. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, med fotografi av forfatteren. Hellsjirtingbind. Det er to varianter av omslaget:
A. Det vanlige omslaget fra Gyldendal.
B. Et spesielt omslag hvor det fremgår at Flukten hadde vunnet en romankonkurranse. *
- 1937: Sukkenes bro. Roman. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet av Fredrik Matheson. Forlagsbind i to varianter:
A. Helstriebind.
B. Hellsjirtingbind.
- 1938: Kristinus Bergman. Roman. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet av Fredrik Matheson. Forlagsbind i to varianter:
A. Helstriebind.
B. Hellsjirtingbind.
- 1939: Intermesso. Roman. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet av Fredrik Matheson. Forlagsbind i to varianter:
A. Helstriebind.
B. Hellsjirtingbind.
- 1940: Det onde øie. Roman. Gyldendal
Innbinding: Omslag, tegnet av Fredrik Matheson.* Hellsjirtingbind.

- 1941: Harmoni. Roman. Gyldendal
Innbinding: Omslag, tegnet av Fredrik Matheson. Sjirtingryggbind.
- 1941: Det hender iblandt-. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet av Fredrik Matheson. Sjirtingryggbind.
- 1942: Mysterium i Rolvsøy. Kriminalroman av Arthur Juel. Cappelen.
Innbinding: Omslag, tegnet. Pappbind.
- 1945: Linedansere. Satiriske bilder. Fire akter. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk, med vignett av Fredrik Matheson. Det er to varianter av omslaget:
A. Med ryggttittel.
B. Uten ryggttittel.
- 1948: Stort sett pent vær. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet av Guy Krohg. Sjirtingryggbind.
- 1950: Skiftende bris. Noveller og skisser. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet av Fredrik Matheson. Sjirtingryggbind.
- 1951: Manjane. Med musikk for piano av Hedda Hvalstad. Brann Forlag.
Innbinding: Omslag, signert B. Rød. *
- 1953: Holmgren-saken. (Ny utgave av Mysterium i Rolvsøy, men under eget navn). Gyldendal. Pocket-utgave – med andre ord ingen egentlig førsteutgave.
Innbinding: Omslag, tegnet.
- 1953: Vagabond i Gosen. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet av Fredrik Matheson. Sjirtingryggbind.
- 1954: Gullmyntene og andre historier. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet av Leif Lorentzen. Helsingringbind.
- 1955: Mikkelfanten. Roman. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet av Ulf Aas. Helsingringbind.
- 1955: Hun, den første. (Omarbeidet utgave av Intermesso). Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet av Birger Imislund. Sjirtingryggbind.
- 1956: Svarte-Paal. Roman. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet av Ulf Aas. Helsingringbind.
- 1957: Ek & Co. Roman. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet av Ulf Aas. Helsingringbind.
- 1962: Utvalgte noveller. Gyldendal
Innbinding: Omslag, tegnet av Inghild Strand. Sjirtingryggbind.
- 1965: Frydenlund. Roman med mange helter. Gyldendal
Innbinding: Omslag, tegnet av Edith Mohn. Helsingringbind. I noen eksemplarer er de originale omslag medbundet.
- 1966: Den røde silkekjolen og andre noveller. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsingringbind. I noen eksemplarer er de originale omslag medbundet.

Etter Arthur Omres død er utgitt:

- 1971: Sølvkruset. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet av Rune Andersson. Hellsjirtingbind. I noen eksemplarer er de originale omslag medbundet. Det er to varianter av omslaget:
- A. Det "vanlige" omslaget tegnet av Rune Andersson.
 - B. Et omslag beregnet på bokhandlere.*